

Pergerjeva dvorana sedaj gladko popodana. Na svidenjel!

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. V nedeljo dne 4. septembra je priredilo naše prosvetno društvo pevski koncert v okusno prirejenem Šetejevem kozolcu v Radmirju. Požrtvovalna brata Joško in Ivan Časl sta izvežbala številni pevski zbor 50 pevcev in pevk, ki je odpel nad 20 pesmi v mešanem, moškem ter ženskem zboru, v splošno zadovoljnost vseh navzočih. Prireditve se je udeležilo nad 400 ljudi. Poleg domače so bile častno zastopane skoro vse župnije v naši dekaniji. Koncert je počastil s svojim obiskom pevovodja pevske zveze v Ljubljani, g. profesor Marko Bajuk s svojo soprogo. On je tudi v lepem govoru omenil, da je pesem najdragocenejši zaklad vsakega naroda ter najlepša in najuspešnejša pot naše ljudske prosvete. Odmora je poživil naš tamburaški zbor, ki pa vsled velikega prostora ni prišel tako do veljave, kakor zadnjič na materinski proslavi. Lahko rečemo, da je bila to ena najlepših prireditev, kar jih je imelo naše društvo tekom 21 let svojega obstoja. — Hvala vsem, ki ste pripomogli, da je vse tako lepo uspelo!

Vojnik. Dne 25. t. m. se vrši v Vojniku za celo novocerkovsko dekanijo proslava 70letnice Slomškove smrti. Ob 10. uri dopoldne bo slavnostna pridiga in slovesna sv. maša v cerkvi. Po sv. maši izven cerkve ali pa v posojilniški dvorani slavnostni zbor z govori, deklamacijami in petjem.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Slomškova proslava se vrši pri nas v nedeljo dne 18. t. m. po sledečem sporedu: Ob 9.30 sprejem bratov Hrvatov v Tržišču. Pridiga o Slomšku: kano-nik dr. Al. Merhar. Po sv. maši zborovanje na prostem: Slavnostni govornik prelat dr. Fr. Kovačič iz Maribora. Med govori in pozdravi poje moški zbor iz steklarne. Ob 14.30 slovesne večernice, nato Slomškova akademija. Razdelitev dobitkov društvenega srečolova. Društva iz sosednjih župnij se vladno vabijo, da pridejo k proslavi v čim večjem številu z zastavami.

»Domoljubni pevci«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din. vezano 5 Din. Naročila sprejema: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Kako je nastal šah?

Domovina te priljubljene igre je Indija, kjer so začeli igrati šah že v V. stoletju po Kristusu. Neki francoski časopis pripoveduje po sporočilu arabskega pisatelja Al Sefadija, kako je ta priljubljena igra nastala.

Neki indijski samodržec je vladal svoje narode tako slabo, da so že čez malo le začeli mrmrati in vzdihovati vsi njegovi podložniki in da je po vsem kraljestvu nastalo nevzdržno stanje. Bramani in raje, svečeniki, učenjaki, plemiči in politiki, ki so vsemogočnega svojega vladarja na lahko skušali opozoriti na razmere, so si nakopali njegovo nemilost in bili pregnani. Član bramanske kaste, Sesas, sin Daharjev, pa si je izmislil imenitno sredstvo, kako bo vse to dal kralju pod nos, ne da bi ga s tem razžalil. Povabil je vladarja na novo igro, ki jo je sam iznašel — na šah. Vladar je bil te igre silno vesel, modri Sesas pa mu je med igro počasi dopovedoval, da je ta igra nekak znak življenja kraljev: kakor v resničnem življenju ne more kralj, četudi je najvažnejši od vseh, napraviti niti koraka brez pomoči in varstva svojih podložnih, to je kmetov in delavcev — tako tudi pri šahu kralj sam zase ne pomeni nič, ampak le, če ga podpirajo kmetje, tekači itd. — Ta nauk je indijski vladar pred 1500 leti končno razumel in obljubil, da bo spremenil način svojega vladanja in da bo poslej bolj mislil na podložnike, ki jih tako potrebuje, kakor pa nase.

Devica Marija v Brezju. V mariborskem »Večerniku Jutra« piše nekdo o vtisih iz »vsi in žegnanja«, ki je bilo tam, kakor vsako leto na Veliko Gospojnico, pa ni prav za prav z ničem zadovoljen. Najprej se obregne ob ime

»Devica Marija v Brezju«, ki mu ni prav, ker so baje zgodovinarji dognali, da izvira ime od »Brežja«, ker je bilo tam nekdanje jezero. Da je bilo Dravsko polje nekdanje jezero, to je dejstvo, ali samo v prazgodovinski dobi, tedaj pa, cenjeni gospod dopisnik »Večernika«, tam ni bila mogoča nobena cerkva, torej se tudi ni mogel imenovati ne kraj ne cerkev po njej. Benem bregu ali »brežju«. Da je ime »Devica Marija v Brezju«, tega niso povzročili tisti bolj »papeško« navdahnjeni (kakor piše dopisnik), ampak zgodovina, ker je prvotna kapelica stala v brezju. Nemci so vsled tega pravilno predstavili ime cerkve in kraja v »Maria Frau Stauden«, to je »in den Stauden«. Ako bi bilo pravilno kako »Brežje«, bi bili Nemci gotovo predstavili »Maria am Gestade«. Gre za pristne breze, ki so tam preje gotovo v večjem številu rastle kakor sedaj. — Ne vem, kje je dopisnik dognal, da je bila cerkev pozidana v letih 1610 do 1618. Orožen I. trdi, da je bila tam najprej sezidana mala kapelica v čast Marije Device leta 1587, cerkev pa v letu 1595. In ker je stala v brezju, so jo imenovali »Devica Marija v Brezju«, Nemci pa »Maria Frau Stauden«, kakor n. pr. na Koroškem »St. Peter im Holz«. Ljudstvo samo ni govorilo: grem v »Brežje«, ampak samo: grem k »Devici Mariji«, meneč »D. M. v Brezju«. Šele, odkar je šola začela nepravilno učiti, da so to »Brežje«, je začela tudi mladina tako govoriti. Oblast pa je končno odločila, da se imenuje kraj kakor cerkev pravilno »Devica Marija v Brezju«, s čem se bodo morali tisti spriznati, kateri mogoče ne slišijo radi ime Device Marije. — Da so se breze, katere je »nekdo« zasadil okoli cerkve, uničile, je škoda. Ali škoda je še bolj tiste mogočne, zgodovinske lipe, ki je stala na trati pred cerkvijo, in ki jo je tudi »nekdo« pustil podreti pod pretvezo, da je suha. Ali izkazalo se je, da je bilo drevo še tako zdravo in čvrsto, da so deblo komaj mogli razžagati. — Dopisnika motijo tudi venci iz papirja, ki vise v cerkvi, ali to je stvar naziranja, o čem se ne da govoriti. Odkod pa bi naj dekleta iz Zrkove in Dolgoš vzele zadostno množino svežega cvetja pri tej strašni suši? — Kakor dopisnik trdi, je g. šolski upravitelj takorekoč mnenja, da za kmete iz Zrkove in Dolgoš pravzaprav ni krize — takemu naziranju se je čuditi, ako

»Nikar ne streljajte«, ga je miril bandit, »moram se z vami pogovoriti.«

»Gotovo se hočete opravičiti, kaj ne? Torej dobro, ako se ne ga, vas ne bom ustrelil, ampak le poklical policijo.«

G. Andrej je stegnil roko, da bi dvignil telefonsko slušalko.

»Samo trenutek!« ga je prekinil vlomilec s tako zapovedujočim glasom, da fabrikant ni segel po telefonu.

Bandit je porabil kratek odmor, da se je dotaknil g. Andreja z vprašanjem:

»Mar mi je čast, da lahko govorim z gospodom Andrejem?«

»Seveda. Pa to ne spada k zločinski zadevi. Ali me poznate?«

»Kakor se pač vzame«, je odgovoril tolovaj brezbrizno. »V Parizu vas pač vsakdo pozna... Kako pač ne pri reklamah, katero ste objavljali po časopisju... Sploh pa«, je nadaljeval in pokazal s prstom na blagajno, »mi morate tudi vi priznati, da nisem opravil slabo vlomilskega posla!«

G. Andreja se je vedno bolj polasčalo prese-nečenje, ni vedel, kaj bi naj odgovoril. Ozrl se je zopet proti telefonu. Vlomilcu je že bilo jasno, da je dobil igro. Z neverjetno drznostjo je sedel fabrikantu nasproti in pričel:

»Vaša velika reklama je bila goljufija. Od vas izdelane blagajne se dajo z lahkoto odpreti kakor vse druge! Da govorim čisto istino, vidite vendar na lastne oči! Mož, kakor jaz, ki vrši komaj dve leti poklic, je vlomil tekom ene ure z lahkoto v tolikanj hvaljeno blagajno. V resnici ste baš vi oni stric, ki krade denar iz žepov občinstva in ne — jaz!«

»Veste kaj — tak očitek je pa že prehud!« je komaj iztisčal iz sebe g. Andrej.

Mož pa je nadaljeval brezobzirno:

»Le pustite me vtakniti pod ključ! Jaz vam bom napravil pri sodnikih reklamo in še celo zastonj! Naročil si bom kot zagovornika najboljšega pariškega advokata, kar bo prisililo časopisje, da se bo pečalo v vseh podrobnostih z mojim slušanjem. Celi svet bo zvedel, da so proti vladu naj-

bec lesa, vsako nevarnost, ob kateri bi se utegnil človek pozneje raniti v prst. Tudi to se zgodi mašinsko, v velikem, vrtečem se bobnu, v katerem se klinčki obrusijo drug ob drugem in se fino izpolirajo.

Čim pridejo iz bobna, jih stresejo v drug stroj, ki jih uravna v enakomerne plasti, enega poleg drugega, in sicer v posebnih zabojih. Z zabojem pridejo v nadaljnji stroj, kjer jih nevidna mehanična roka potisne v neštevilno majhnih luknjic, vsakega v posebno luknjico, in od tu v notranjost stroja, kjer se avtomatično parafinirajo, da pozneje bolj gorijo, in dobe svoje kapice.